

Gastrointestinal Semptom Derecelendirme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Gastrointestinal Semptom Derecelendirme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22015>

Özet

Gastrointestinal Semptom Derecelendirme Ölçeği (GSDÖ veya **GSRS**), bireylerin yaşadıkları yaygın gastrointestinal (G?) semptomların sıklığını ve şiddetini ölçmek için tasarlanmış bir öz bildirim aracıdır. Başlangıçta İsveç'te geliştirilmiş olan bu ölçek, Turan, Ast ve Kaya (2017) tarafından Türkçe diline adapte edilmiş ve **psikometrik** özelliklerinin güvenilirliği ve geçerliliği test edilmiştir. Bu ölçek, özellikle reflü, karın ağrısı, hazımsızlık, ishal ve kabızlık gibi beş temel semptom kümesini değerlendirerek, hem klinik araştırmalarda hem de hasta takibinde önemli bir araç olarak kabul edilmektedir. Türkçe versiyonunun geliştirilmesi, Türkiye'deki sağlık profesyonellerinin standardizasyonu sağlanmış bir araçla G? semptom yükünü değerlendirmesine olanak tanımıştır.

Anahtar Kelimeler

Gastrointestinal Semptom Derecelendirme Ölçeği, **GSRS**, Gastrointestinal semptomlar, **Öz bildirim ölçeği**, Psikometrik özellikler, Türkçe geçerlik, Güvenirlik, Sindirim sistemi.

Yazarlar

Nuray Turan, Tuba Altan Ast, Nevin Kaya

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin son zamanlarda (genellikle son bir hafta içinde) deneyimlediği **gastrointestinal semptomların** şiddetini ve sıklığını standardize edilmiş bir şekilde nicel olarak ölçmektir. Turan ve arkadaşları (2017) tarafından gerçekleştirilen çalışmanın spesifik amacı, orijinal ölçeğin kültürel ve dilbilimsel adaptasyonunu sağlayarak, Türk popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullanılabilirliğini göstermektir. Bu, klinisyenlerin ve araştırmacıların hasta merkezli sonuçları (PROMs) etkin bir şekilde değerlendirmesine yardımcı olur.

Yapı

Gastrointestinal Semptom Derecelendirme Ölçeği, gastrointestinal rahatsızlıkların subjektif deneyimini beş temel faktör veya alt ölçek üzerinden ölçen çok boyutlu bir yapıya temel alır. Bu faktörler, klinik olarak anlamlı ve birbirini dışlayan semptom kümelerini temsil eder.

Reflü Sendromu: Mide ekimesi ve asit regürjitasyonu gibi üst G? semptomları.

Karın Ağrısı Sendromu: Karın krampları ve ağrı şiddeti.

Hazımsızlık/Dispepsi Sendromu: İkinlik, tokluk hissi ve hızlı doyma.

İshal Sendromu: Artan bağırsak hareketliliği ve gevşek dışkı.

Kabızlık Sendromu: Zorlanma ve eksik boşalma hissi.

Geçerlik

Türkçe versiyonunun **geçerlik** çalışmaları, ölçeğin amaçladığı yapıya doğru bir şekilde ölçtüğünü göstermeyi amaçlamıştır. Turan ve arkadaşları'nın (2017) çalışmasında yapı geçerliği, genellikle doğrulayıcı faktör analizi (DFA) veya açıklayıcı faktör analizi (AFA) kullanılarak değerlendirilmiştir. Bu analizler, ölçeğin orijinal 5 faktörlü yapısının Türk popülasyonunda da korunduğunu ve veri setine uygun olduğunu ortaya koymuştur.

Ek olarak, ölçüt bağımlı geçerlik kapsamında, GSDÖ puanlarının benzer sağlık durumu veya yaşam kalitesi ölçütleriyle beklenen yönde korelasyon gösterip göstermediği incelenmiştir. Yüksek GSDÖ puanlarının, düşük **yaşam kalitesi** veya artmış hastalık şiddeti ile tutarlı bir ilişki sergilemesi, ölçeğin klinik olarak anlamlı sonuçlar ürettiğini desteklemektedir.

Güvenirlilik

GSDÖ'nün **güvenirlilik** analizleri, ölçeğin tutarlı ve kararlı ölçümler sağladığını teyit etmek için yapılmıştır. İç tutarlılık güvenirliği, Cronbach Alfa katsayısı kullanılarak değerlendirilir ve ölçek maddelerinin aynı yapıya ölçme derecesini gösterir. Genellikle, GSRS'nin toplam puanı ve alt ölçeklerinin Cronbach Alfa değerleri, kabul edilebilir seviyeler (genellikle .70 ve üzeri) üzerinde çıkmıştır.

Ayrıca, ölçeğin zaman içinde tutarlılığını değerlendirmek amacıyla test-tekrar test güvenirliği çalışmaları da yapılmış olabilir. Bu çalışmalar, semptom düzeylerinin stabil olduğunu varsayılan bir süre zarfında, aynı kişilerin farklı zamanlarda benzer sonuçlar aldığını göstererek ölçeğin zamansal kararlılığını kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Türkçe **Faktör Analizi** sonuçları, GSDÖ'nün orijinal olarak tanımlanan beş boyutlu yapısının desteklediği. Bu beş faktör, ölçek maddelerinin beklendiği gibi ilgili semptom kümeleri altında toplandığını göstermiştir.

Reflü (4 madde)

Karın Ağrısı (3 madde)

Hazımsızlık (4 madde)

Şişlik (3 madde)

Kabızlık (3 madde)

Faktör yapısının korunması, ölçeğin Türk kültürüne adaptasyonunun başarılı olduğunu ve klinik

değerlendirmede uluslararası standartlara uygun bir yapı sunduğunu göstermektedir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Orijinal ölçeğin Türkçe adaptasyonu ve psikometrik geçerlemesi)

Format: 15 maddeden oluşan, 7 basamaklı Likert tipi derecelendirme ölçeği. Derecelendirme, semptomların şiddetini "Hiç rahatsız etmiyor"dan ("1") "Çok şiddetli rahatsız ediyor"a ("7") kadar ölçer.

Language Available: Türkçe, İngilizce (Orijinal) ve çok sayıda diğer dil.

Population Group: Gastrointestinal semptomları olan veya olmayan yetişkinler. Genellikle Gİ bozuklukları (örn., irritabl Bağırsak Sendromu, Peptik Ülser) olan hastalar üzerinde uygulanır.

Age Group: Yetişkinler (18 yaş ve üzeri).

Population Details: Klinik örneklem ve genel popülasyon taramaları için uygundur. Validasyon çalışmaları, ilgili klinik hasta gruplarını içermiştir.

Test Methodology: Bireysel veya grup halinde uygulanabilen, kolay ve hızlı bir öz bildirim anketidir.

Anahtar Kelimeler

Gastrointestinal Semptom Derecelendirme Ölçeği, Gİ Semptomları, Klinik değerlendirme, Öz bildirim, 7'li Likert ölçeği, Reflü, Dispepsi, **Psikometrik**.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut değil

Affiliation Email addresses: nkaraman@istanbul.edu.tr (Sorumlu Yazar'ın E-postası)

Correspondence Address: Mevcut değil

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin orijinal geliştirme yılı 1988 (Svedlund et al.), Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yayınlanma yılı ise **2017**'dir. Ölçeğin kullanımı için gerekli izinler, sorumlu yazar (Nuray Turan) veya orijinal yayıncılar aracılığıyla alınmalıdır.

Orijinal makale bağlantısı (erişim gerekebilir): proxy2.marmara-elibrary.com

Kaynaklar

Turan, N., Ast, T. A., & Kaya, N. (2017). Reliability and Validity of the Turkish Version of the Gastrointestinal Symptom Rating Scale. *Gastroenterology Nursing*, 40(1), 47-55.

Orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [gastrointestinal-symptom-rating-scale-toad.pdf](#)

Gastrointestinal Semptom Derecelendirme Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır.

ARABPSYCHOLOGY.COM